

ПАМ'ЯТІ НАШОГО ТОВАРИША

31 березня 2014 р. пішов з життя наш колега, відомий учений в області будівельної механіки, доктор технічних наук професор Микола Олександрович Соловей.

Микола Олександрович народився в Києві 21 вересня 1946 р. у родині інженерів-будівельників і архітекторів. Продовжуючи традицію родини, по закінченню школи він вступив до Київського інженерно-будівельного інституту, нині Київський національний університет будівництва і архітектури, зв'язавши все своє життя з університетом. Ще у студентські роки Микола Олександрович виявив наукові здібності в області будівельної механіки. Після успішного закінчення вузу йому було запропоновано вступити в аспірантуру. Призив до лав Радянської армії відстрочив його навчання в аспірантурі. В 1980 р. він успішно захистив кандидатську дисертацію, у 2008 р. під науковим керівництвом професора В.А. Баженова – докторську. У 2012 р. йому присвоєне вчене звання професора кафедри будівельної механіки.

Основними напрямками його наукових досліджень були: нелінійна теорія гнучких пружних неоднорідних оболонок при статичній дії силових і температурних навантажень, чисельне дослідження процесів термопружного деформування й втрати стійкості широкого класу тонких оболонок неоднорідної структури, алгоритмізація обчислювальних процесів, розробка обчислювальних комплексів. Він автор більш ніж 100 наукових праць, у тому числі двох монографій.

Професор М.О. Соловей зробив вагомий внесок у розвиток і вирішення проблем, що стоять перед сучасною будівельною механікою – розробці теоретичних положень, універсального методу й обчислювальних процедур чисельного дослідження стійкості та закритичної поведінки широкого класу тонких пружних неоднорідних оболонок складної структури при дії силових і температурних навантажень. Розробка нового універсального ізопараметричного просторового скінченного елемента з додатковими змінними параметрами дозволила побудувати єдину розрахункову модель, що враховує неоднорідності матеріалу й геометричні особливості різних конструктивних елементів гнучких оболонок складної форми (змінність товщини, злами й гранованість обшивки, складну форму ребер, отворів, багатошарову структуру матеріалу з можливістю врахування криволінійної анізотропії). Для розв'язування задач стійкості неоднорідних оболонок при комбінованій дії темпе-

ратурних і силових навантажень розроблений алгоритм автоматизованого проходження всієї діаграми “навантаження-прогин” з визначенням особливих точок, який дозволяє враховувати залежність властивостей матеріалу шарів оболонки від температури.

Розглянуто нові задачі, у яких досліджені особливості термопружного деформування, втрати стійкості й закритичної поведінки неоднорідних оболонок: досліджений вплив різних комбінацій термосилового навантаження на стійкість і закритичну поведінку пологих панелей сталі й ступінчасто-змінної товщини; визначений раціональний закон лінійної змінованості товщини для пологих сферичних оболонок обертання; досліджений вплив ексцентричності з'єднання плоских граней різної товщини гранованої оболонки; оцінений вплив різних параметрів конструктивних елементів на жорсткість оболонок з ребрами, виймками й отворами, гладких і гранованих, сталі та лінійно-змінної товщини при дії температурного й силового навантажень; а також багато інших задач.

Завдяки своїй невгамовній енергії, активному характеру, ерудиції, Микола Олександрович завжди ставив перед собою великі плани та завдання, як наукові, так і життєві.

Останнім часом Микола Олександрович займався поширенням розробленої методики на задачі дослідження тонких неоднорідних оболонок, шари яких виконані з композитного матеріалу волокнистої структури, а також створенням методики дослідження пружного деформування таких оболонок при динамічному навантаженні.

Природно, що поруч з науковою працею Микола Олександрович займався педагогічною діяльністю. Плідно працюючи зі студентами, він прагнув не тільки навчити основам будівельної механіки, але й повернути їх до дослідницької роботи, прищепити творчий підхід в подальшій діяльності.

Усе життя Микола Олександрович активно займався фізичною культурою й спортом. Він був засновником ряду спортивних секцій університету, які діють і до цього часу.

Цілеспрямованість, упевненість у своїх наукових позиціях, принциповість, шалена працьовитість, розумна педантичність і акуратність при розв'язуванні задач, ерудиція, високий науковий інтелект, поінформованість в області культури й мистецтва, високі людські якості, такі як доброзичливість, чуйність, оптимізм, гумор, ставлять його в ряд талановитих учених України.

Світла пам'ять про Миколу Олександровича, справжнього вченого, педагога й прекрасну людину, назавжди залишиться в серцях його друзів, колег і учнів.

*Ректорат,
колективи кафедри будівельної механіки
і науково-дослідного інституту будівельної механіки
Київського національного університету будівництва і архітектури*